

Vapaaehtoinen
pelastuspalvelu

JOHTOSÄÄNTÖ

4.9.2009

VAPAAEHTOISEN PELASTUSPALVELUN JOHTOSÄÄNTÖ

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun keskustoimikunta on vahvistanut tämän johtosäännön kokouksessaan **4.9.2009**. Samalla kumotaan kaikki aikaisemmat Vapaaehtoisen pelastuspalvelun työtä ohjanneet johtosäännöt.

1. VAPAAEHTOISEN PELASTUSPALVELUN TEHTÄVÄ JA ORGANISAATIO

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu (Vapepa) on tukiorganisaatio kaikille viranomaisille. Se tarjoaa koulutettuja vapaaehtoisia viranomaisten tueksi auttamistehtäviin. Vapepan toiminta on vapaaehtoista, viranomaista tukevaa, pyyteetöntä, organisoitua ja koulutettua kansalaistoimintaa.

Vapepa on järjestöjen ja –yhteisöjen yhteenliittymä. Suomen Punainen Risti toimii Vapaaehtoisen pelastuspalvelun yhdysjärjestönä ja koordinoi toimintaa yleisen vapaaehtoisen pelastuspalvelun osalta. Suomen Meripelastusseura koordinoi vapaaehtoista meri- ja järvipelastustoimintaa ja Suomen Lentopelastusseura vapaaehtoista lentopelastus- ja palolentotoimintaa. Vapepa on järjestäytynyt toimikuntiin, jotka vastaavat toiminnan koordinoinnista omalla toiminta-alueellaan paikallisella, maakunnallisella sekä valtakunnallisella tasolla.

2. UUSIEN JÄSENYHTEISÖJEN HYVÄKSYMINEN JA EROAMINEN

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun jäseninä voivat olla ne valtakunnalliset järjestöt ja yhteisöt, jotka haluavat olla mukana edistämässä vapaaehtoista pelastuspalvelutoimintaa. Jäsenjärjestön ja -yhteisön toiminnan tulee olla koko maan kattavaa ja sen tulee toiminnassaan sitoutua Vapepan arvoihin. Vapaaehtoisen pelastuspalvelun valmiusjäsenillä on hälytysryhmiä paikallistasolla. Toimintaa tukevat jäsenet ovat sitoutuneet tukemaan Vapaaehtoisen pelastuspalvelun toimintaa.

Keskustoimikunta hyväksyy uudet jäsenyhteisöt kokouksessaan. Eroaminen jäsenyydestä tapahtuu järjestön tai yhteisön omalla ilmoituksella. Keskustoimikunta voi tehdä päätöksen jäsenjärjestön ja –yhteisön erottamisesta, mikäli se ei enää täytä jäseneksi hyväksymisen edellytyksiä.

3. TALOUS JA MUU HALLINTO

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun toimikunnat eivät peri jäsenmaksuja eivätkä hanki omaisuutta. Vapaaehtoisessa pelastuspalvelussa tarvittavat toimikunnan yhteiset välineet ja varusteet hallinnoidaan jäsenjärjestön tai muun toiminnassa mukana olevan oikeushenkilön kautta.

Koordinaatiojärjestöt hakevat koordinaatiotyöhönsä rahoitusta. Muu mahdollinen yhteistoimintaan osoitettava taloudellinen tuki kanavoidaan ensisijassa koordinaatiojärjestöjen kautta.

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun toimikunta ei ole rekisteröity yhdistys. Toimikunnalla ei ole virallisia nimenkirjoittajia.

4. KESKUSTOIMIKUNTA

4.1. KESKUSTOIMIKUNNAN TARKOITUS JA TEHTÄVÄT

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun keskustoimikunnan työn tarkoituksena on yhteen sovittaa vapaaehtoiseen pelastuspalvelutoimintaan osallistuvien valtakunnallisten järjestöjen ja yhteisöjen sekä eri viranomaisten työtä niin, että vapaaehtoisten valmius toimia viranomaisten apuna olisi mahdollisimman hyvä.

Keskustoimikunnan tehtävänä on:

1. Toimia Vapaaehtoisen pelastuspalvelun valtakunnallisten jäsenjärjestöjen ja jäsenyhteisöjen neuvottelukuntana.
2. Pitää yhteyttä eri viranomaisiin.
3. Seurata järjestöjen hälytysvalmiutta sekä henkilö-, koulutus- ja kalustotilannetta.
4. Kehittää ja seurata Vapaaehtoisen pelastuspalvelun koulutus- ja harjoitustoimintaa.
5. Tiedottaa Vapaaehtoisen pelastuspalvelun toiminnasta.
6. Nimetä keskustoimikunnan työvaliokunnan jäsenjärjestöt ja -yhteisöt
7. Käsitellä keskustoimikunnan työvaliokunnan, maakunta- ja paikallistoimikuntien aloitteet
8. Huolehtia toimijoiden kannustamisesta sekä päättää Vapaaehtoisen pelastuspalvelun huomionosoituksista toimivaltansa puitteissa
9. Kannustaa toimijoita edistämään paikallista turvallisuutta

4.2. KESKUSTOIMIKUNNAN JÄSENET

Keskustoimikunnan jäseniä ovat Vapaaehtoisen pelastuspalvelun jäsenjärjestöjen ja -yhteisöjen kirjallisesti nimeämät edustajat sekä viranomaisedustajat.

4.3. KESKUSTOIMIKUNNAN PUHEENJOHTAJA JA SIHTEERI

Keskustoimikunnan puheenjohtajana toimii Vapaaehtoisen pelastuspalvelun yhdysjärjestönä toimivan Suomen Punaisen Ristin kolmeksi vuodeksi kerrallaan nimeämä henkilö. Puheenjohtajuus on korkeintaan kaksi kautta jatkuva luottamustehtävä. Keskustoimikunnan varapuheenjohtajina toimivat kahden muun koordinaatiojärjestön valitsemat edustajat. Sihteerinä toimii Suomen Punaisen Ristin keskustoimiston toimihenkilö.

4.4. KESKUSTOIMIKUNNAN KOKOUKSET

Keskustoimikunta pitää vähintään kaksi kokousta vuodessa. Lisäksi keskustoimikunta kokoontuu tarvittaessa puheenjohtajan tai sihteerin kutsusta. Kokouksista ilmoitetaan jäsenjärjestöille ja -yhteisöille kirjallisesti tai keskustoimikunnan päättämällä muulla tavalla vähintään viikkoa ennen kokousajankohtaa.

Jäsenjärjestö saa lähettää yhden äänivaltaisen jäsenen kaikkiin keskustoimikunnan kokouksiin.

Keskustoimikunta pitää loka-marraskuussa vuosikokouksen. Tässä kokouksessa vahvistetaan seuraavan vuoden toimintasuunnitelma ja valitaan työvaliokunnan jäsenet erovuoroisten tilalle.

Maalis-toukokuun aikana pidettävässä keskustoimikunnan kokouksessa vahvistetaan kertomus edellisen vuoden toiminnasta.

Ylimääräinen kokous pidetään, kun keskustoimikunta tai sen työvaliokunta niin päättää tai kun vähintään kolme jäsenjärjestöä sitä työvaliokunnalta erikseen ilmoitettua asiaa varten kirjallisesti vaatii.

4.5. KESKUSTOIMIKUNNAN KOKOUSTEN PÄÄTÖSVALTA

Keskustoimikunta on päätösvaltainen kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään kolme varsinaista jäsentä on läsnä.

Keskustoimikunnan päätökseksi tulee se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Äänten mennessä tasan päätökseksi tulee kokouksen puheenjohtajan kannattama mielipide, paitsi henkilövaaleissa, jotka äänten mennessä tasan ratkaistaan arvalla.

4.6. KESKUSTOIMIKUNNAN TYÖVALIOKUNTA

Keskustoimikunnan kokousten välillä päätös- ja toimeenpanovaltaa käyttää keskustoimikunnan alainen työvaliokunta. Työvaliokunta pitää vähintään kaksi kokousta vuodessa, joissa se valmistelee keskustoimikunnan kokousasiat. Lisäksi työvaliokunta kokoontuu tarvittaessa puheenjohtajan tai sihteerin kutsusta. Kokouksista jäsenille ilmoitetaan kirjallisesti tai työvaliokunnan päättämällä muulla tavalla vähintään viikkoa ennen kokousajankohtaa. Työvaliokunnan puheenjohtajana, varapuheenjohtajina ja sihteerinä toimivat keskustoimikunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja sihteeri.

Työvaliokunnan jäseninä voivat olla Vapaaehtoisen pelastuspalvelun keskustoimikunnan jäsenjärjestöt ja -yhteisöt. Työvaliokunnan jäsenjärjestömäärä saa olla enimmillään 1/3 Vapaaehtoisen pelastuspalvelun keskustoimikunnan jäsenjärjestöjen ja -yhteisöjen määrästä. Työvaliokunta voi kutsua lisäksi asiantuntijajäseniä.

Jäsenjärjestöt ja -yhteisöt nimeävät kirjallisesti edustajansa ja tämän varahenkilön työvaliokuntaan. Jäsenjärjestöt ja -yhteisöt voivat tarpeen mukaan vaihtaa edustajansa kesken toimikauden. Työvaliokunnan jäsenet valitaan toimikaudeksi, joka on kolme kalenterivuotta. Kolmasosa jäsenistä on erovuorossa vuosittain. Ensimmäisellä kerralla ensimmäisen ja toisen vuoden jälkeen erovuorossa olevat jäsenet ratkaistaan arvalla.

Työvaliokunta on päätösvaltainen kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään kolme varsinaista jäsentä on läsnä. Työvaliokunnan päätökseksi tulee se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Äänten mennessä tasan päätökseksi tulee kokouksen puheenjohtajan kannattama mielipide, paitsi henkilövaaleissa, joissa valinta ratkaistaan arvalla äänten mennessä tasan.

4.7. KESKUSTOIMIKUNNAN TYÖRYHMÄT

Keskustoimikunta ja sen työvaliokunta voivat perustaa tarvittaessa avukseen käytännön asioiden hoitamista varten tai toiminnan kehittämistä varten työryhmiä. Työryhmät ovat määräaikaista ja niiden tehtävät on erikseen määritelty työryhmää asetettaessa.

5. MAAKUNTATOIMIKUNTA

5.1. MAAKUNTATOIMIKUNNAN TARKOITUS, TEHTÄVÄT JA TOIMIKAUSI

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun maakuntatoimikunnan työn tarkoituksena on yhteen sovittaa vapaaehtoiseen pelastuspalvelutoimintaan osallistuvien valtakunnallisten järjestöjen ja yhteisöjen sekä eri viranomaisten työtä yhden tai useamman maakunnan tasolla niin, että vapaaehtoisten valmius toimia viranomaisten apuna olisi mahdollisimman hyvä. Maakuntatoimikunnan toimikausi on kolme vuotta.

Maakuntatoimikunnan tehtävänä on:

1. Toimia Vapaaehtoisen pelastuspalvelun jäsenjärjestöjen ja jäsenyhteisöjen neuvottelukuntana maakunnan tasolla.
2. Pitää yhteyttä alueellisiin ja maakunnallisiin viranomaisiin.
3. Huolehtia alueellaan hälytysryhmien valmiudesta.
4. Koordinoida vastuualueellaan tarpeenmukaista koulutus- ja harjoitustoimintaa.
5. Tiedottaa ja raportoida vapaaehtoisen pelastuspalvelun toiminnasta alueellaan.

6. Käsitellä paikallistoimikuntien aloitteet
7. Huolehtia toimijoiden kannustamisesta sekä päättää Vapaaehtoisen pelastuspalvelun huomionosoituksista toimivaltansa puitteissa
8. Omalta osaltaan toimia turvallisuuden edistämiseksi alueellaan

5.2. MAAKUNTATOIMIKUNNAN JÄSENET

Maakuntatoimikunnan jäseniä ovat Vapaaehtoisen pelastuspalvelun jäsenjärjestöjen ja –yhteisöjen kirjallisesti nimeämät edustajat sekä asiantuntijajäsenet. Maakuntatoimikunta päättää itse mahdollisista asiantuntijajäsenistä ja asiantuntijajäsenten nimeämisestä. Asiantuntijajäseninä voivat olla esimerkiksi viranomaiset, paikallistoimikuntien edustajat, valmiuskouluttajat, valmiuspäivystäjät ja Vapepa-johtajat. Jäsenjärjestöt nimeävät itse edustajansa ja tämän varahenkilön kirjallisesti maakuntatoimikuntaan sekä tarpeen mukaan voivat vaihtaa edustajansa kesken toimikauden.

5.3. MAAKUNTATOIMIKUNNAN PUHEENJOHTAJA JA SIHTEERI

Maakuntatoimikunta valitsee itselleen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joiden toimikausi on kolme vuotta. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja voidaan valita tehtävänsä korkeintaan kahdeksi peräkkäiseksi toimikaudeksi. Maakuntatoimikunnan sihteerinä toimii Suomen Punaisen Ristin piirin toimihenkilö.

5.4. MAAKUNTATOIMIKUNNAN KOKOUKSET

Maakuntatoimikunta pitää vähintään kaksi kokousta vuodessa. Lisäksi maakuntatoimikunta kokoontuu tarvittaessa puheenjohtajan tai sihteerin kutsusta. Kokouksista ilmoitetaan jäsenille kirjallisesti tai maakuntatoimikunnan päättämällä muulla tavalla vähintään viikkoa ennen kokousajankohtaa. Kokouskutsu lähetetään Vapepan jäsenjärjestöjen ja –yhteisöjen nimeämille maakunnallisille edustajille.

Maakuntatoimikunta järjestää loka-marraskuussa vuosikokouksen. Kokous on pidettävä ennen keskustoimikunnan syksyn kokousta. Tässä kokouksessa vahvistetaan seuraavan vuoden toimintasuunnitelma ja maakuntatoimikunnan kokoonpano seuraavalle vuodelle, tehdään ehdotus vuoden valtakunnalliseksi ja maakunnalliseksi pelastajaksi sekä käsitellään muut huomionosoitusesitykset ja muut mahdolliset asiat.

Helmi- huhtikuun aikana pidettävässä maakuntatoimikunnan kokouksessa vahvistetaan kertomus edellisen vuoden toiminnasta, käsitellään huomionosoitusesitykset sekä muut mahdolliset asiat. Kokous pidetään ennen keskustoimikunnan kevään kokousta.

Ylimääräinen kokous pidetään, kun maakuntatoimikunta niin päättää, tai kun vähintään kolme maakuntatoimikunnan jäsentä sitä maakuntatoimikunnalta erikseen ilmoitettua asiaa varten kirjallisesti vaatii.

5.5. MAAKUNTATOIMIKUNNAN KOKOUSTEN PÄÄTÖSVALTA

Maakuntatoimikunta on päätösvaltainen kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään kolme varsinaista jäsentä on läsnä.

Maakuntatoimikunnan päätösvaltaisena jäsenenä voi olla yksi edustaja jokaisesta Vapaaehtoiseen pelastuspalveluun kuuluvasta jäsenjärjestöstä ja -yhteisöstä.

Maakuntatoimikunnan päätökseksi tulee se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Äänten mennessä tasan päätökseksi tulee kokouksen puheenjohtajan kannattama mielipide, paitsi henkilövaaleissa, jotka äänten mennessä tasan ratkaistaan arvalla.

5.6. MAAKUNTATOIMIKUNNAN TYÖVALIOKUNTA JA TYÖRYHMÄT

Maakuntatoimikunta voi perustaa tarvittaessa avukseen työvaliokunnan sekä työryhmiä.

6. PAIKALLISTOIMIKUNTA

6.1. PAIKALLISTOIMIKUNNAN TARKOITUS JA TEHTÄVÄT

Paikallistoimikunta toimii yhden tai useamman kunnan alueella. Paikallistoimikunnan toimikausi on kolme vuotta.

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun paikallistoimikunnan työn tarkoituksena on yhteen sovittaa alueellaan toimivien järjestöjen, hälytysryhmien ja viranomaisten työtä niin, että vapaaehtoisten valmius toimia viranomaisten apuna on mahdollisimman hyvä.

Paikallistoimikunnan tehtävänä on:

1. Toimia jäsenjärjestöjen ja –yhteisöjen, alueen hälytysryhmien sekä viranomaisten neuvottelukuntana alueellaan
2. Huolehtia hälytysryhmien valmiudesta ja toimijoiden kannustamisesta.
3. Suunnitella ja järjestää vastuualueellaan tarpeenmukaista koulutus- ja harjoitustoimintaa.
4. Tiedottaa ja raportoida Vapaaehtoisen pelastuspalvelun toiminnasta.
5. Käsitellä aluettaan koskevat jäsenjärjestöjen ja –yhteisöjen, hälytysryhmien sekä viranomaisten aloitteet ja tehdä itse aloitteita Vapaaehtoisen pelastuspalvelun toiminnan kehittämiseksi.
6. Päättää Vapaaehtoisen pelastuspalvelun huomionosoituksista toimivaltansa puitteissa.
7. Toimia paikallisen turvallisuuden edistämiseksi

6.2. PAIKALLISTOIMIKUNNAN JÄSENET

Paikallistoimikunnan jäseninä ovat alueella toimivien jäsenjärjestöjen ja jäsenjärjestöihin kuulumattomien hälytysryhmien kirjallisesti nimeämät edustajat. Jäsenjärjestöt ja hälytysryhmät valitsevat edustajansa itse sekä tarpeen mukaan voivat vaihtaa edustajansa kesken toimikauden.

Paikallistoimikunnan puheenjohtajan tai sihteerin on pyydettävä Vapaaehtoisen pelastuspalvelun paikallistason jäsenjärjestöiltä ja hälytysryhmiltä edustajan nimeämistä toimikuntaan.

Paikallistoimikunta voi kutsua jäsenikseen myös asiantuntijajäseniä, joita voivat olla esimerkiksi viranomaiset, valmiuskouluttajat, valmiuspäivystäjät, Vapepa-johtajat ja muut asiantuntijat.

6.3. PAIKALLISTOIMIKUNNAN PUHEENJOHTAJA JA SIHTEERI

Paikallistoimikunta valitsee itse puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä sihteerin. Puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerin toimikausi on kolme vuotta. Puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri voidaan valita korkeintaan kahdeksi peräkkäiseksi toimikaudeksi.

6.4. PAIKALLISTOIMIKUNNAN KOKOUKSET

Paikallistoimikunta pitää vähintään kaksi kokousta vuodessa. Lisäksi toimikunta kokoontuu tarvittaessa puheenjohtajan tai sihteerin kutsusta. Kokouksista jäsenille ilmoitetaan kirjallisesti tai paikallistoimikunnan päättämällä muulla tavalla vähintään viikkoa ennen kokousajankohtaa. Kokouskutsu sekä pöytäkirja lähetetään tiedoksi maakuntatoimikunnalle.

Paikallistoimikunta järjestää syys-lokakuussa vuosikokouksen. Kokous pidetään ennen maakuntatoimikunnan syyskokousta. Tässä kokouksessa vahvistetaan seuraavan vuoden toimintasuunnitelma.

Tammi-maaliskuun aikana pidettävässä paikallistoimikunnan kokouksessa vahvistetaan kertomus edellisen vuoden toiminnasta. Kokous pidetään ennen maakuntatoimikunnan kevätkokousta.

Ylimääräinen kokous pidetään kun paikallistoimikunta niin päättää tai kun vähintään kolme paikallistoimikunnan jäsentä sitä toimikunnalta erikseen ilmoitettua asiaa varten kirjallisesti vaatii.

6.5. PAIKALLISTOIMIKUNNAN KOKOUSTEN PÄÄTÖSVALTA

Paikallistoimikunta on päätösvaltainen kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään kolme varsinaista jäsentä on läsnä.

Paikallistoimikunnan päätösvaltaisena jäsenenä voi olla yksi edustaja kustakin alueella toimivasta jäsenjärjestöstä ja jäsenjärjestöihin kuulumattomasta hälytysryhmästä.

Paikallistoimikunnan päätökseksi tulee se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Äänten mennessä tasan päätökseksi tulee kokouksen puheenjohtajan kannattama mielipide, paitsi henkilövaaleissa, joissa valinta ratkaistaan arvalla äänten mennessä tasan.

6.6. PAIKALLISTOIMIKUNNAN TYÖVALIOKUNTA JA TYÖRYHMÄT

Paikallistoimikunta voi perustaa tarvittaessa avukseen käytännön asioiden hoitamista varten työvaliokunnan ja työryhmiä.

7. HUOMIONOSOITUKSET

Toimikunnat sekä jäsenjärjestöt ja -yhteisöt huolehtivat huomionosoitusten hakemisesta alueensa toimijoille Keskustoimikunnan antaman huomionosoitusohjeen mukaisesti.

8. SÄÄNTÖMUUTOKSET

Mikäli toimikunta, jäsenjärjestö- tai yhteisö haluaa muutoksia tähän johtosääntöön, se voi tehdä muutosesityksen ylemmälle toimikuntatasolle. Muutosehdotukset käsittelee ja hyväksyy Vapaaehtoisen pelastuspalvelun keskustoimikunta.

9. VOIMAANTULO- JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

Tämä johtosääntö tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen uuden johtosäännön voimaantuloa voidaan ryhtyä toimiin sen voimaansaattamiseksi muodostamalla uuden johtosäännön mukaisia toimikuntia ja pitämällä niiden järjestäytymiskokouksia sekä neuvottelemalla toiminnan järjestämisestä viranomaisten ja muiden yhteistyökumppanien kanssa.

Jos toimikunnalla on ollut erityistoimikuntia tai -työryhmiä kuten viesti- tai ensihuoltotoimikuntia, uuden johtosäännön mukainen toimikunta päättää, jatkavatko erityistoimikunnat ja -työryhmät toimintaansa ja missä kokoonpanossa.